

Återrapport utifrån riktad tillsyn av skolmåltider

Nuläge

Menyplaneringen leds av leg. dietist Ida Örestig och planeras enligt Svenska näringsrekommendationer som tagits fram av livsmedelsverket. www.livsmedelsverket.se Piteå kommuns måltidsverksamhet har sedan starten av granskningen visat upp stora förbättringar i bedömningen via verktyget i SkolmatSverige. 2016 uppvisar Piteå kommun samma resultat som 2015 vad gäller skollagens krav att servera näringsriktiga och kvalitetssäkrade skolmåltider.

- Fortsatt arbete med fullkornsprodukter.
- Järnhalten kommer att ses över i främst de vegetariska rätterna
- Fettkvaliteten kommer under våren att ses över och det är främst det mättade fett som fortsatt ligger för högt.

Jämförelse med Sveriges kommuner

Skolmatens vänner har under 2011 och 2016 genomfört en enkätundersökning i landets 290 kommuner. 2016 var svarsfrekvensen 82% Utgångspunkt för undersökningen har varit de sex delarna i pusslet från Livsmedelsverket:

God

Integrerad

Trivsamt

Hållbar

Näringsriktig

Säker

I fråga om skolmåltider omfattas två pusselbitar i modellen av lagkrav – maten ska vara näringsriktig och säker. Att måltiden är god och trivsamt är viktig för att maten ska hamna i magen och näringen ska komma eleverna tillgodo. Måltiderna bör också vara socialt och miljömässigt hållbar. Med integrerad menas att måltiden ska vara en del av skoldagen och tas tillvara som en resurs i den pedagogiska verksamheten.

Vi kan i jämförelsen se att Piteå kommuns livsmedelskostnad per inskrivet grundskolebarn är 13,27 kr vilket är i det övre spannet bland landets kommuner. Skolmatens vänner kartläggning av landets skolmåltider visar att 74% av landets kommuner har ett kostpolitiskt program och dit kan även Piteå räkna sig. 74% av landets kommuner har precis som Piteå en samlad kostorganisation, men det är vanligare bland de mindre kommunerna än bland de större. En tydlig majoritet av kommunerna, 72% visar att menyer och recept har blivit en starkt centraliserad fråga.

Undersökningen visar att kommunerna ökat rejält vad gäller tillagningskök i sin verksamhet. Även underhålls- och renoveringsbehovet i kommunernas kök har ökat. Av svaren är det tydligt att politikerna önskar svenskproducerat och närproducerat i högre grad medan kostcheferna önskar få arbeta med klimatsmarta menyer och livsmedel i högre grad. I endast 7% av kommunerna erbjuds samtliga elever frukost. I 12 % av kommunerna startar inga skolor sin lunchservering före 11.00. Det anmärkningsvärda är att granskningen visar på en ökning mellan 2011 till 2016. En förklaring till denna negativa utveckling kan vara att antalet skolelever ökat medan matsalarna inte ökat i storlek. Detta har en stor betydelse för gästernas upplevda måltidssituation.

Framtid

Fokusområdet för Piteå kommuns måltidsverksamhet och leg dietist Ida Örestig kommer 2017 att vara måltiderna inom skola och förskola.

Just nu planeras det för att endast medicinska specialkosterna kommer att beviljas. Specialkosterna av etiska, religiösa och kulturella skäl kommer att försvinna från och med 1/1 2017. Allt enligt beslut i Fastighets- och servicenämnden 2016-09-07. De icke medicinska specialkosterna kommer att hänvisas till den ordinarie menyn. Menyn har breddats där vi sett att behov finns och just nu serveras tre alternativ på Solanderskolan, Christinaskolan och Strömbackaskolan. Vi serverar husmanskost, soppa och en vegetarisk rätt. De medicinska specialkosterna beviljas genom intyg av läkare, sjuksköterska eller dietist.

Samtidigt pågår ett arbete med att införliva den laktosreducerade och laktosfria kosten i den ordinarie menyn. Detta arbete kommer att pågå under vårterminen 2017. Just nu pågår en undersökning om vad Piteå kommuns skolelever anser om den vegetariska menyn i avseende att utveckla den och göra den till ett ännu bättre alternativ för restaurangens gäster. Under hösten 2016 ser vi ett ökat antal ätande av den vegetariska rätten. Allra främst på Strömbackaskolan. Ambitionen under 2017 kommer att vara att träffa samtliga Piteå kommuns elevråd. Inbjudan har skickats ut. Barnallergiläkaren Anna Sandin vid Sunderby sjukhus har ställt frågan till Måltidsavdelningen att delta i ett forskningsprojekt avseende den ökande andelen barn med specialkostintyg. Vi har tackat ja till att delta och mer information kommer längre fram.